

Nr 401.

Av herr **Pehrsson** i Göteborg, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 116, angående omorganisation av det högre skolväsendet m. m.

I kungl. propositionen nr 116 föreslås, att de nuvarande allmänna läroverken i Göteborg skola organiseras enligt följande plan:

»Högre latinläroverkets realskola skulle vara sexklassig med tre serier parallellavdelningar, gymnasiet en fyraårig och en treårig latinlinje samt en fyraårig nyspråkig linje. Därjämte föreslås anordnad en lyceiavdelning med latin.

Högre realläroverkets realskola skulle vara sexklassig med parallellavdelningar, gymnasiet en fyraårig och en treårig reallinje. Därjämte föreslås anordnad en real lyceiavdelning.

Västra realskolan skulle bibehållas vid nuvarande organisation.

Östra realskolan skulle omfatta en fyrklassig och en sexklassig avdelning, den senare med parallellklasser till klasserna 1—5.»

Genom detta förslag kommer endast Västra realskolan att helt behålla sin nuvarande organisation. Vid Östra realskolan, där det nu finnes 3 sexklassiga parallellavdelningar, indrages den ena av dessa och ersättes med en fyrklassig, byggd på folkskolans sjätte klass. Latin- och realläroverkens realskolor bibehållas oförändrade. Däremot indrages en gymnasieavdelning vid vardera av dessa läroverk och av de återstående tre gymnasieavdelningarna vid vardera läroverket omändras en från fyrklassig till treklassig.

Dessa båda läroverks gymnasieavdelningar, som särskilt vad det gäller latinläroverket nu äro överbelagda och från vilka ett ej ringa antal godkända inträdessökande måste avvisas, rekryteras icke endast från läroverkens realskolor utan även från de nämnda båda realskolorna, som vardera ha omkring 550 lärjungar, och från den kommunala mellanskolan, som har omkring 460 lärjungar med 4 parallellavdelningar. År 1926 kunde endast en bråkdel av dem, som sökte inträde i 1:sta klassen i latin- och realläroverken, intagas på grund av brist på parallellklasser. Omkring 50 % av de godkända inträdessökandena måste avvisas. Endast ett fåtal av dessa kunde beredas plats vid de båda realskolorna. Icke heller vid kommunala mellanskolan ha på långt när alla sökande kunnat mottagas och det är förslaget att till nästa år utöka klassernas antal med fyra, varav en för gossar och en för flickor i första klassen.

Trängseln vid läroverken i rikets andra stad, ej minst å gymnasiestadiet, har länge utgjort ett bekymmer. Förslag till att bereda ökade möjligheter till sådan skolbildning ha framställts, bland annat genom en gymnasiepå-

byggnad å Västra eller Östra realskolan eller ock å kommunala mellanskolan. Men man har tålmodigt inväntat den bebådade nya skolorganisationen, som man hoppats skola avhjälpa nämnda svårigheter. Dessa förhoppningar ha icke infriats. Genom den kungl. propositionen ha tvärtom läroverkens utbildningsmöjligheter, i synnerhet ifråga om gymnasiestadiet, i högst avsevärd mån *minskats*.

Trots den kostnadsökning, som därigenom föranledes, föreslås, visserligen av fullt berättigade pedagogiska skäl men utan hänsyn till platsbehovet, att lärjungeantalet normalt skall utgöra i realskoleklass 30 (nu 35) och i gymnasiets ringar 25 (nu 30). Genomföres detta program, kommer, om därvid beräknas också de båda gymnasielinjerna, som föreslås skola indragas, utrymmet i Göteborgs läroverk att minskas med nära 500 elevplatser!

Som en ersättning föreslås skola inrättas en lyceiavdelning vid vardera av latin- och realläroverkena för sammanlagt 300 lärjungar.

Men dessa elevplatser kunna icke beräknas utgöra verklig kompensation på gymnasiestadiet för de indragna platserna. Det finnes i bestämd och klar motsättning mot den enhetsskoleprincip, som angives såsom grundval för den nya skolorganisationen, icke något samband mellan dessa lyceer och realskolorna, så vitt man kan döma av innehållet i den kungl. propositionen. Hela lyceernas anordning synes nämligen omöjliggöra övergång från realskolan eller kommunala mellanskolan, åtminstone från dessas högre klasser.

Man kan icke under dessa omständigheter finna, att lyceet, om vars eventuella pedagogiska förtjänster man först efter att ha prövat denna anordning, torde kunna yttra sig, bort realiserar under de i Göteborg rådande förhållandena, då de möjligheter, som nu finnas för gymnasieutbildning, så högst väsentligt skulle komma att inskränkas. Hade lyceerna tillkommit såsom en verklig ökning av studiemöjligheterna, torde de ha kunnat med fördel på försök prövas. Hade de båda gymnasialavdelningarna bibehållits eller eventuellt nytt gymnasium upprättats, hade anordnandet av lyceerna kunnat innebära en avsevärd lättnad i Göteborgs tryckta läroverksförhållanden, nu tvärtom.

Då jag på grund av vad härovan anförts icke kan finna, att det högre undervisningsväsendet i Göteborg skulle komma att främjas genom den nu föreslagna organisationen, tillåter jag mig med yrkande på avslag på kungl. propositionens plan för läroverksorganisationen i Göteborgs stad hemställa,

att riksdagen ville besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla, att detta ärende måtte upptagas till ny utredning och att sedermera förslag måtte framläggas till sådan organisation av Göteborgs läroverk, att ökade utbildningsmöjligheter där måtte beredas.

Stockholm den 18 mars 1927.

Per Pehrsson.